

Het aardse slijk

Wanneer je mensen wilt aanzetten tot ander gedrag, kun je ze voorlichten, proberen over te halen of te trainen, maar je kunt ze natuurlijk ook proberen om te kopen. En dat werkt weleens.

In een onlangs herziene Cochrane-review werd nagegaan of financiële prikkels (vergoedingen) helpen bij het beïnvloeden van voorschrijfgedrag van artsen. De auteurs waren bovendien geïnteresseerd in het overige gezondheidszorggebruik, de gezondheid van patiënten en de kosten.

Er werden achttien onderzoeken gevonden die voldeden aan de inclusiecriteria, veertien ervan gingen over het beperken van budgetten voor geneesmiddelen, en drie onderzoeken gingen over 'pay for performance'. Het ging niet alleen om gerandomiseerd onderzoek, ook andere onderzoeksopzetten werden geaccepteerd.

Elf onderzoeken waren uitgevoerd in het Verenigd Koninkrijk en één in Nederland. De conclusie van de review is dat er maar beperkt bewijs is voor de

effectiviteit van financiële prikkels, en dat er nauwelijks werd gekeken naar het effect op gezondheidsuitkomsten.

In het Nederlandse onderzoek uit 2001, uitgevoerd in Maastricht, kregen huisartsen in de interventiegroep allemaal een vergoeding en werd hun gevraagd zich te houden aan de voorschrijfadvisen van de standaarden, die waren samengevat op een A-4'tje. In de controlegroep gebeurde niets.

Er werden tien geneesmiddelgroepen onderscheiden, voornamelijk antibiotica en middelen tegen maagklachten. Voor vijf van de tien groepen werden statistisch significante veranderingen gevonden, vier hiervan waren in de verwachte richting. In één geval deed de controlegroep het beter. De verbeteringen van de eenmalige interventie bleken van korte duur. Overigens leek deze wel kosteneffectief.

Leuk, zo'n onderwerp waarvan iedereen op zijn klompen aanvoelt dat het wel zal werken, maar wat dan toch weer tegenvalt. ■

Hans van der Wouden

Zoekstrategieën van aios in de praktijk

Huisartsen-in-opleiding hebben in de praktijk bij 1 op de 5 patiënten een klinische zoekvraag. Vaak gaan zij hier actief mee aan de slag om antwoorden te vinden. Recent onderzoek laat zien dat dit in de meeste gevallen lukt, vooral door het consulteren van de huisarts-opleider of een collega (bij diagnostische vragen). Bij therapeutische vragen raadplegen zij met name de NHG-Standaarden.

Het is bekend uit eerdere onderzoeken dat artsen regelmatig klinische vragen hebben. Marlous Kortekaas en haar collega's uit Utrecht onderzochten hoe vaak en hoe huisartsen-in-opleiding (aios) omgaan met het hebben van klinische vragen en hoe ze daarop antwoorden vinden. Zij vroegen 76 aios om

gedurende 8 opeenvolgende praktijkdagen een logboek bij te houden bij elk consult (geen telefonische consulten) over het opkomen van zoekvragen, hun zoekacties en de eventueel gevonden antwoorden.

De 76 aios rapporteerden 1533 zoekvragen bij 7300 patiënten, dit komt neer op 0,2 zoekvraag per patiënt, ofwel 1 zoekvraag op 5 patiënten. Bij 80% van de zoekvragen probeerden aios actief antwoorden te vinden, meestal tijdens het consult (61%). Gemiddeld kostte dit 4 minuten per zoekvraag. De zoekacties leverden in 80% van de gevallen een antwoord op, waarmee in 26% van de gevallen de klinische besluitvorming werd verbeterd en in 23% van de gevallen het genomen besluit werd bevestigd.

Meestal consulteerden de aios een collega (35% van de zoekvragen) of raadpleegden zij de NHG-Standaarden (26%) of andere richtlijnen (11%). Ondanks de

Foto: stylephotography 123RF

Rashidian A, et al. *Pharmaceutical policies: effects of financial incentives for prescribers.* *Cochrane Database Syst Rev* 2015;8:CD006731.
Martens JD, et al. *Effects of a behaviour independent financial incentive on prescribing behaviour of general practitioners.* *J Eval Clin Pract* 2007;13:369-73.

aandacht in het curriculum van de studie Geneeskunde voor effectief zoeken via PubMed en andere online databases, gebruikten aios deze strategieën weinig (2%). ■

Annet Sollie

Kortekaas ME, et al. *General practice trainees' information searching strategies for clinical queries encountered in daily practice.* *Fam Pract* 2015;32:533-7.

De berichten, commentaren en reacties in het Journaal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van het vak. Bijdragen van lezers zijn van harte welkom (redactie@nhg.org).